
Németh Ágnes

FÖLDKÉP

A kép: lólábak ritmusa.

Régóta élek lóközelen, s figyelem a lovak természetét. Mélyebben is foglalkoztam a „szellemi ló” történetével. Több száz oldal forrásanyagot gyűjtöttem össze a szellemi ló történetéről, szimbolikájáról, végigkövetve az emberiség kultúráját.

Az ősember barlangjától a különböző népek mitológiáin keresztül az energiák problémáimig jutottam el. Könyvet készülök írni minderről, igen eklektikus könyvet, amelynek végkifejlete is az energiák kérdése. Ezek a kutatások is inspiráltak, hogy a zeneiség és a ritmus ábrázolásához éppen a lovakat válasszam.

A ló alapvető járásmódjai és az ősi rituális táncok ritmusai megegyeznek. A ló azért tanítható oly bonyolult lépéskombinációkra, mert maga is zeneként éli meg járásmódjának, patadobbanásainak ritmusát, hangjait. Ló és lovas kentaurként mozog együtt, ha az ember teljes mélységében megéli a lovaglás, a lóval egy lényé válás érzését, csodáját. A vágta zenei eufória, lendület és harmónia, lebegés egysége.

Minden ember lelkéhez közel áll valamilyen állat, növény, fafajta, táj, belső tér, bizonyos anyagok, illatok, felületek vagy hangok. Ezek az ember lelkének részei, arcának darabjai. Van, ami vagy aki azonnal belsővé válik valamiért, van, ami vagy aki soha. Ezekből meríti az ember mentális energiát, s a mentális energiák a fizikaiakkal szorosan összefüggnek.

Így hát, gondolom, vannak fák, állatok, kövek, tájak, melyek energiatöltésül szolgálnak az embernek, mondhatni lelki testvérei, vagy lelkének részeivé válnak.

A zene az erotikus vágy maga, ahogy a szellemi vágy is erotikus. A zene közvetíti a legjobban a vágyakozást a szellemi felé, mert a legelvontabb, a leginkább metafizikus jelenség.

Ilyen módon a ló mozgásának, patadobbanásának hangjai és ritmusai egyben egy ősi szellemi ritmus hangjai is, az ember harmónia utáni eufórikus vágyakozásának megtestesülései.

A lépés, ügetés, vágta, galopp lábritmusait, fázisait ábrázoltam a falképen. Lent a sötét lovak jobbról balra, fent a világosabb tónusúak balról jobbra vonulnak. Így oda-vissza van egy körkörös mozgás, amely anyaölként körbefogja a nézőt. Lent a mitológiák kapcsán ismert káosz lovai (az emberi lélekben a fájdalom, a krízisek, a szenvedés világa), fent a mennyei, „égi” lovak (az emberi lélekben az aranykori állapot utáni vágyakozás).

Lent vörösbe hajló, fent aransárgába forduló, középen kavargásszerű vonulás, ahol – éppen a horizonton, a szemmagasságban látszólag semmi nem történik. A középső sávban a színes földek felületi és színjátéka válik láthatóvá, valójában ott történik a lényeg – valamiféle lendület és harmónia egységének érzékeltetése, a lent és fent összekapcsolódása. A kép tónusa lentről felfelé világosodik. A felső része ezáltal válik könnyedebbé, légiessé, s fent a színek szinte fényforrásként működnek.

A lólábak meg vannak nyújtva (számítógépes torzítással), hangjegylábakká, írásjelekké absztrahálódnak. Így áttételesen

éljük meg a hullámzást, a körköröséget, a lebegést, a lendületet – egyfajta harmóniát. Közvetlen módon csak a lábakat ábrázoltam, nem a ló teljes alakját, így válnak a dolog mélyebb értelmére, lényegére vonatkozó utalássá.

Az anyagok begyűjtéséhez közel egy évre volt szükség. Ezalatt segítőimmal átéltem azt, amit az ősember is átélhetett a barlangfestmények elkészítésekor a földfestékek kibányászásától a pigmentfestékek előállításáig és az alkotás megszületéséig.

A magyarországi színes földek gyűjtése 2001 júliusában kezdődött. A lelőhelyek megtalálásához a Budapesti Földtani Intézet igazgatója és egy munkatársa nyújtott segítséget. A színes földeket ragasztóval kevertem masszává, majd kent és szórt technikával hordtam fel a földön fekvő táblákra. Száradás után (egy-két nap) a földfajták 99 százalékban megtartották eredeti színüket. A föld, mint mesterséges színezék nélküli színezőanyag viselkedésének kitapasztalása egy hónapig tartott.

A mintegy nyolcvan zsáknyi színes föld feldarabolása, kiszáritása, kézi erővel történő megtörése, háromféle lyuksűrűségű szítán történő átrostálása, kő-, kavics- és kristálymentessé tétele körülbelül két és fél további hónapot vett igénybe. A festékké formált földet heraklit táblákra vittem fel. A heraklit tökéletes alap a természetes földfesték megkötésére. A táblák előkezelése, összedolgozása, az ívek és illesztések beborítása hálóval és a párnafákra szerelés szintén komoly munkát jelentett.

A képtáblák magassága 275 centiméter, ezért a nagyság, a súly, az állandó mozgás miatt a táblákat felezni kellett és a fal hosszúsága miatt is több darabból áll egy-egy egység.

A zsákok cipelése, a darabolás, szítálás, színkeverés, a földdel megfestett táblák mozgatása és munka közben a friss festék előkészítése több ember részvételét kívánta. (Segítőtársaim Ferenc Tibor, Szélesi Attila és Máté Bea voltak, rajtuk kívül sokat köszönhetek Györök János és Králl Tibor segítségének és tanácsainak.) Az előkészítés négy és fél hónapig tartott, a tényleges festésnek csak 2001 novemberében tudtam nekiállni, amikor a finom porrá tört, festékkészítésre alkalmas földek, több mint nyolcvan féle szín, a rendelkezésemre álltak.

A heraklit táblák színelőkezelése két hónapig tartott a száradással együtt. A végleges színösszhangot hat-hét egymást fedő és egymáson helyenként áttűnő rétegből alakítottam ki. A felület rusztikussága, változatossága így jöhetett létre. A kép harmóniáját és lendületét a nagy kent gesztusok és a finoman szórt ábrázolás változatos felületi játéka adja.

Olyan, egy éven át tartó kísérlet volt ez, amely a nehézségek ellenére gyönyörűséget okozott; alkotói folyamat, melyben a fizikai és a szellemi harmonikus egységben volt, valódi kentaurként éltem meg, mint amilyen eredetileg maga az ember is: kentaurként, az anyagi visszahúzza a földre, felső részével pedig a szellemi világ felé vágyakozik. A zene ennek a vágnak a megtestesülése és a kép ennek a gondolatnak vizuális megjelenése. A kép lényege a zeneiség, a lendület és a harmónia, azaz a szellemi lény megjelenítése a zeneiség által.
